

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudkyň JUDr. Brigity Chrastilové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci **žalobkyně: N. N.**, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2004, č. j. 6 Az 212/2003 – 39,

takto:

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 14. 10. 2004, č. j. 6 Az 212/2003 – 39, **se zrušuje** a věc se **vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra (dále též „žalovaný“) ze dne 14. 9. 2003, č. j. OAM – 109 – 44/VL – 20 – P11 – 2001, nebyl žalobkyni udělen azyl podle ust. § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Zároveň žalovaný rozhodl, že se na žalobkyni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 uvedeného zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný uvedl, že žalobkyně svoji vlast opustila kvůli činnosti svých dětí, neboť se obávala pronásledování T. Vzhledem k tomu, že v roce 2001 došlo k pádu T. a příchodu jednotek O., což výrazně přispělo k ukončení období závažného porušování lidských práv, jsou obavy žalobkyně z možného pronásledování T. již bezpředmětné. Žalovaný přitom konstatoval, že žalobkyně žádné potíže, které by bylo možno nazvat pronásledováním ve smyslu zákona o azylu neměla, a že jí ani žádné potíže v případě návratu do vlasti nehrozí. Žalovaný současně posoudil existenci překážek vycestování cizince, jak mu ukládá ust. § 28 zákona o azylu a po citaci § 91 zákona o azylu zhodnotil, zda je žalobkyně ve vlasti ohrožena skutečnostmi zakládajícími překážky vycestování ve smyslu zákona o azylu. Při tomto posuzování vycházel ze stejných informací a byl veden stejnými

úvahami jako při hodnocení, zda žalobkyně splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Žalovaný konstatoval, že život a svoboda žalobkyně nejsou ohroženy z důvodu její rasy, národnosti, náboženství, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení. Žalobkyně rovněž není ohrožena mučením, nelidským či ponižujícím zacházením nebo trestem. Její život rovněž není ohrožen v důsledku válečného konfliktu, neboť žalovanému je známo, že žádný takový v Afghánistánu neprobíhá a Afghánistán nežádá o vydání žalobkyně pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti. Návrat žalobkyně není v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, a žalobkyni ani nelze považovat za nezletilou osobu bez doprovodu. Žalovaný na základě zhodnocení obsahu překážek vycestování nedospěl k závěru, že by žalobkyně náležela k osobám ohroženým skutečnými zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu a jejich existenci tedy v případě žalobkyně neshledal.

Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně v zákonné lhůtě žalobu, o níž rozhodl Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 14. 10. 2004, č. j. 6 Az 212/2003 – 39 tak, že rozhodnutí Ministerstva vnitřní zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V odůvodnění svého rozhodnutí městský soud uvedl, že v daném případě žalovaný při posuzování otázky existence důvodu pro udělení azylu, postupoval v souladu s § 32 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (dále jen „správní řád“), zjistil skutečný stav věci přesně a úplně, opatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. Rozhodnutí vychází z těchto podkladů, má oporu v obsahu správního spisu a z jeho odůvodnění je zřejmé, jaké skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými úvahami byl správní orgán veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Pokud se jedná o posouzení existence překážek vycestování stanovených v § 91 zákona o azylu, zde městský soud shledal žalobu důvodnou, když vyšel z toho, že tato část rozhodnutí je nepřezkoumatelná pro nedostatek důvodů.

Proti rozsudku městského soudu podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, v níž tvrdí, že napadený rozsudek je ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. K městským soudem namítané absenci zdůvodnění, proč stěžovatel v daném případě neshledal nebezpečí ponižujícího zacházení, když bylo zřejmé, že žalobkyně nemá v Afghánistánu podporu mužských členů rodiny, a že postavení osamělých žen je velmi obtížné, což podle názoru městského soudu způsobuje nepřezkoumatelnost výroku rozhodnutí, že se na žalobkyni nevztahují překážky vycestování, stěžovatel oponuje odkazem na stranu 5 správního rozhodnutí, kde se v odůvodnění výslovně uvádí, že při posuzování skutečností zakládajících překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu, v případě žalobkyně stěžovatel vycházel ze stejných informací a byl veden stejnými úvahami jako při hodnocení, zda žalobkyně splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu ve smyslu § 12 písm. a) a b) zákona o azylu, tj. z tvrzení žalobkyně o jejím strachu z pronásledování T. pro aktivity jejích synů a dcery, které je po pádu T. v r. 2001 jako důvod žádosti o azyl zcela nerozhodné, a dále z informace o významných krocích podniknutých ke zlepšení situace žen v Afghánistánu po pádu T. na straně 4 správního rozhodnutí. Tuto informaci poskytuje soudem obhajovaná zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu dodržování lidských práv v Afghánistánu v roce 2002, a to konkrétně informace o právu ženy zvolit si nošení tradičního oděvu (burky), zahalujícího celou postavu či nikoliv, o právu ženy vrátit se do zaměstnání a pracovat ve státní službě a učit ve škole, slavit Mezinárodní den žen. Žalobkyně podle stěžovatele neuvedla v žalobě žádnou rozhodnou skutečnost, kterou by podložila své přesvědčení, že v domovské zemi stále trvá její ohrožení jako ženy, městský soud však za žalobkyni nedovoleně dovozuje nebezpečí ponižujícího zacházení, když je podle

soudu zřejmé, že žalobkyně nemá v Afghánistánu podporu mužských členů rodiny a postavení osamělých žen je velmi obtížné. Městský soud se tím podle stěžovatele evidentně dopustil nezákonného překročení v rozsahu a důvodů žaloby. Stěžovatel se rovněž na svoji podporu dovolává právního názoru Evropského soudu pro lidská práva, podle něhož pouhá obava nebo nejistota nejsou dostačující pro to, aby naplnily pojem „ponižujícího jednání“ (rozsudek ze dne 25. 2. 1982, série A č. 48, strana 13, odstavec 26 a 30, C. C. versus Spojené království viz publikace autorky E. H.: Evropská úmluva o lidských právech a Česká republika, Judikatura a řízení před Evropským soudem pro lidská práva, nakladatelství L. P., a. s., v roce 2003). V případě žalobkyně se však jedná jen o její pouhou obavu a nejistotu, nikoliv o riziko dostatečně reálné a bezprostřední. Stěžovatel tím nijak nezpochybňuje obtížnost postavení žen v Afghánistánu i v novém právním afghánském státě, jak se o tom objektivně zmiňuje i shora uvedená americká zpráva, namítá však nemožnost nahlížet míru diskriminace žen v afghánské společnosti evropskými hledisky pro rozdílnosti kulturní a civilizační.

Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalobkyně uvedla, že nesouhlasí s tvrzením stěžovatele, že ve své žalobě neuvedla žádnou rozhodnou skutečnost, kterou by podložila své tvrzení o trvajícím ohrožení její osoby jako ženy v Afghánistánu. Jak z odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplývá, stěžovatel založil své rozhodování ve věci její žádosti o azyl toliko na jedné jediné zprávě, a to na Informaci Ministerstva zahraničních věcí USA o stavu dodržování lidských práv v Afghánistánu za rok 2002. Proto žalobkyně ve své žalobě citovala další zdroj informací a soudu doložila rozsáhlý materiál, který sestával z informací a zpráv vydaných renomovanými mezinárodními organizacemi a institucemi. Žalobkyně je přesvědčena, že z obsahu těchto zpráv zcela jasně vyplývá, že postavení žen, coby zvláštní sociální skupiny, je v Afghánistánu stále nesvobodné. Je přesvědčena, že informace, které soudu poskytla, svědčí o tom, že stěžovatel při posuzování její žádosti chybně vyhodnotil nejen existenci překážek vycestování, ale i důvody relevantní pro udělení azylu. Na základě těchto zpráv, z jejichž obsahu jasně vyplývá tíživost situace žen v Afghánistánu, pak žalobkyně v žalobě namítala, že stěžovatel tuto skutečnost dostatečným způsobem nezohlednil při posuzování její žádosti o azyl, a to jak ve výroku I., tak ve výroku II. napadeného rozhodnutí správního orgánu, a jí tvrzená obava z nebezpečí, které jí v zemi původu hrozí, je oprávněně odůvodněná. Tvrzení stěžovatele, že městský soud nezákonně překročil rozsah a důvody žaloby, je tak podle názoru žalobkyně neoprávněné, neboť soud při svém rozhodování přezkoumal napadené rozhodnutí pouze v mezích uplatněných žalobních bodů. Z těchto důvodů žalobkyně tvrdí, že stěžovatelem podaná kasační stížnost není důvodná, a proto navrhuje, aby ji Nejvyšší správní soud zamítl.

Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal v souladu s ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a shledal kasační stížnost důvodnou.

Předně nutno uvést, že z odůvodnění rozsudku městského soudu vyplývá, že tento soud neshledal žalobu důvodnou, pokud směřovala do výroku rozhodnutí správního orgánu o neudělení azylu, důvodnou ji shledal pouze pokud směřovala do výroku o nevztažení překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu na žalobkyni. Za tohoto stavu měl proto městský soud žalobu směřující proti výroku o neudělení azylu zamítnout a rozhodnutí správního orgánu měl zrušit pouze ve výroku o nevztažení překážky vycestování na žalobkyni. Městský soud takto nepostupoval, takže je zde rozpor mezi výrokem

napadeného rozsudku a jeho odůvodněním, což způsobuje nepřezkoumatelnost rozsudku spočívající v jeho nesrozumitelnosti (§ 103 odst. 1 písm. d/ s. ř. s.). Takovouto nesrozumitelnost sice stěžovatel ve své kasační stížnosti nenamítal, v případě nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud není vázán důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že se otázkou zakládající překážku vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v případě žalobkyně podrobně zabýval a v odůvodnění svého rozhodnutí nedospěl k závěru, že by žalobkyně náležela k osobám ohroženým skutečnými zakládajícími překážkou vycestování. Žalobkyně ve své žádosti o udělení azylu uvedla, že Afghánistán opustila ze strachu před T., protože její dcera tajně doma vyučovala děti. Tento důvod pro opuštění Afghánistánu po změně politického režimu v zemi tedy odpadl. Ve své žalobě pak žalobkyně odkázala na některé zprávy o situaci v Afghánistánu, přičemž shrnula, že k efektivnímu prosazení změn došlo pouze v centrálním Afghánistánu – K. a jeho okolí, ale situaci v ostatních částech země nelze v žádném případě označit za centrálně kontrolovanou a stabilizovanou. Vzhledem k tomu, že žalobkyně před opuštěním své vlasti bydlela v K., lze předpokládat, že by se rovněž do K. vrátila, takže její obavy z násilí a sociální diskriminace žen nejsou opodstatněné. Žalobkyně v průběhu řízení před správním orgánem a městským soudem nikdy neuváděla, že by jí v případě návratu do Afghánistánu bez mužských členů rodiny hrozilo nebezpečí ponižujícího zacházení, nebylo proto důvodu, aby se stěžovatel touto otázkou při posuzování překážky vycestování zabýval, jak mu to městský soud vytýká.

Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, a proto napadený rozsudek Městského soudu v Praze podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne podle § 110 odst. 2 s. ř. s. městský soud v novém rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2006

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu